

**ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ
ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΑΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΕΝ ΤΩ ΜΟΥΣΕΙΩ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ***

56

Καταγραφή τοῦ χρέους τῆς Ἐπαρχίας Κρήτης. (Μάϊος 1786).

Ἄριθ. Χειρ. Μ.Η. 110. Ἐφ' ἀπλοῦ φύλλου χάρτου διαστ. 0,33×0,23 μ.
μὲ ὑδατίνας γραμμὰς καὶ ἐπιστεφόμενα γράμματα G.H. Τὸ κείμενον ἐπὶ
δύο σελίδων. Διατήρησις καλή.

1786 μαΐου 19.

Καταγραφή ἀκριβῆς ἀπάσης τῆς ὀλοσχεροῦς ποσότητος τοῦ χρέους
τῆς ἡμε | τέρας ἐπαρχίας κρήτης. ↵

τὰ κατὰ μάϊον

γροσίων κεφάλαιον

γροσίων διάφορον

5000 : ἰῶ παραγιωτάτω πρώην κωνσταντινουπόλεως κυ- ρίω Θεοδοσίω	τῆ ἰθνη :	μαΐου πρὸς 50 :	500 :
500 : τῆ κοκόνᾳ βιβροίτζα κομνινάκη	τῆ ἰθνη :	πρὸς 50 :	50 :
500 : τῆ κοκόνᾳ θυγατρὶ τοῦ μακαρί- του κομνενάκη	τῆ ἰθνη :	πρὸς 50 :	50 :
500 : τῶ λογιωτάτω πρώτῳ ὀστιαρίῳ φωτίῳ	τῆ ἰθνη :	πρὸς 50 :	50 :
1000 : τῆ κοκόνᾳ ἐλέγκῳ γιμάρη τα- φιαλῆ	τῆ ἰθνη :	πρὸς 45 :	90 :
7500 :			740 :
1000 : τῶ ἄρχοντι κομίσῳ νικολάκη ἐγ- κονῶ τῆς σμαράγδας χαντζερῆ	τῆ ἰθνη :	πρὸς 40 :	80 :
1500 : τῆ κοκόνᾳ μαριώρα συζύγῳ τοῦ μακαρίτου ἄρμάση σταυράκη τζεβὰχ	ἰθνη :	πρὸς 40 :	120 :
1500 : τῆ κοκόνᾳ εὐφρωσύνη θυγατρὶ τοῦ αὐτοῦ	ἰθνη :	πρὸς 40 :	120 :
1000 : τῶ τζελεπῆ ἀντιωνάκη υἱῶ τοῦ			

*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 71 τοῦ παρόντος τόμου.

αὐτοῦ	τῆ ἰθῆ :	πρὸς 40 :	80 :
500 : τῆ ἀρχοντι: κομισόγια κοκ: ἐλέγκω σούτζη συζ: νικολάκη λουτζιάρη	κῆ :	πρὸς 40 :	40 :
13000 :			1180 :
1500 : τῶ ἀρχ: καμεράση τῶν ὀκνῶν (;) τζελ: γιωργάκη μελαχρινῶ . . .	τῆ κθῆ :	πρὸς 40 :	120 :
2000 : τῆ ἀρχ: δραγομενέσσα κοκόννα ῥαλοῦ καραιζᾶ	τῆ κγῆ :	πρὸς 50 :	200 :
500 : τῶ ἀρχ: πιτάρη κυρίτζη γρηγοράσκω	τῆ κγῆ :	πρὸς 40 :	40 :
2000 : τῶ ἐκλαμπρ: μπεϊζαδὲ κυρίω Ἀλεξάνδρω γυνίκα	τῆ κςῆ :	πρὸς 40 :	160 :
2000 : τῆ ἀρχοντι: καμερασόγια κοκόννα ζαφνυρίτζα διὰ τοῦ ματθαίου τῆ κςῆ :	πρὸς 40 :	160 :	
21000 :			1860 :
2000 : τῆ ἀρχοντι: χατμανέσσα κοκόννα εὐφροσύνη μίσο	τῆ κςῆ :	πρὸς 50 :	200 :
1000 : τῆ ἀρχ: πανέσσα κοκόννα ἐλέγκω σούτζη	τῆ κςῆ :	πρὸς 50 :	100 :
2000 : τῆ ἐκλαμ: δομνίτζα κυρία μαριώρα γενίκα διὰ ματθαίου . . .	τῆ κςῆ :	πρὸς 40 :	160 :
2000 : τῶ ἀρχ: Ἰσπραβνίκω τζελεπῆ δημητροάκη διὰ ματθαίου . . .	τῆ κςῆ :	πρὸς 48 :	160 :

τὰ κατὰ Ἰούνιον

500 : τῆ κοκόννα ταρσίτζα μπασᾶ τομάζου	τῆ απ :	Ἰουνίου πρὸς 50 :	50 :
1000 : τῆ κοκόννα σεβαστῆ βασιλείου διὰ ματθαίου	τῆ δπ :	πρὸς 40 :	80 :
500 : τῆ κοκόννα ἐλέγκω ῥωσσέτη συζύγω τοῦ μακαρίτου τζανετάκη .	τῆ ιγῆ :	πρὸς 40 :	40 :
3500 : τῶ ἀρχ: λογοθ: τζελεπῆ γιαννακάκη φιλιππουπολίτη	τῆ ἰθῆ :	πρὸς 40 :	280 :
500 : τῶ σιὸρ ἀντωνίω σιφνίω νίῶ τοῦ μακαρίτου νικολάου γρηπάρι . .	τῆ κῆ :	πρὸς 50 :	50 :
2500 : τῶ κὺρ χατζῆ νικολῶ βιβλιοπώλῳ τῆ κβα :	πρὸς 40 :	200 :	
36500 :			3180 :

γροσίων κεφάλαιον γροσίων διάφορον
 36500 : ἡ ὄπισθεν ποσότης τοῦ τε κεφαλαίου καὶ διαφόρων αὐτοῦ 3180 :
 2500 : τῷ τιμιωτάτῳ κῦρ: Χ: φιλιπόζη σεράφη ἑλ-
 μάζογλου τοῦ χατζῆ σιράπη τῆ κβα : Ἰουνίου πρὸς 40 : 200 :

τὰ κατὰ Ἰούλιον καὶ Αὐγουστον

2000 : τῆ ἀρχοντ: γραμματιζέσσα κοκό-
 να μαρίτζα θυγατρὶ τοῦ γιάννη
 κάλφα τῆ απ : πρὸς 40 : 160 :
 750 : τῆ κοκ: σμαραγδίτζα συζ: τοῦ μα-
 καρίτου κυριαζάκη τῆ γη : πρὸς 40 : 60 :
 1500 : τῆ κοκ: μαριώρα θυγατρὶ τοῦ πο-
 σιελ: σταθάκη τῆ ιθη : πρὸς 45 : 135 :
 1000 : τῆ κοκ: ζωίτζα τοῦ σταθάκη . . . τῆ απ : πρὸς 45 : 90 :

 44250 : 3825 :

2000 : τῷ ἀρχ: Ἰσπραβνίκῳ τζελ: δη-
 μητράκη διὰ μαιθαίου τῆ βα : πρὸς 40 : 160 :
 1000 : τῷ κῦρ χατζῆ τζεμπραϊλή φετα-
 λόγλου τῆ βα : πρὸς 40 : 80 :
 4000 : τῆ ἀρχ: χατμανέσσα κοκ: ζαφει-
 ρίτζα μουρούζη (τοῦ μπιμπίκα) τῆ δη : πρὸς 40 : 320 :
 500 : τῆ ἀνωτέρῳ κοκ. ἐλέγκῳ ῥωσ-
 σέτη αὐγούστου κηη : πρὸς 40 : 40 :
 1000 : τῆ κοκ: σουσανίτζα συζ: τοῦ μα-
 καρ: παπᾶ κωνσταντίνου σεπτεμβρίου δη : πρὸς 40 : 90 :

 52750 : 4515 :

500 : ἔτι τῷ χ: νικολῷ βιβλιοπάλῳ σεπτεμ. δη : πρὸς 45 : 45 :
 1500 : τῆ ἐκλαμπροτάτη δόμνα κυρία
 τάρσια σεπ. θηη : πρὸς 40 : 120 :
 250 : τῆ ἐν βασιλευούσῃ σχολῇ τῶν ἑλ-
 ληνικῶν μαθημάτων 25 :

 55000 : 4705 :

ἦτοι πεντήκοντα πέντε χιλιάδες γρόσια συνεποσώθη ἅπα-
 ρα ἡ | ποσότης τῶν κεφαλαίων, τῶν δὲ διαφόρων, τέσσερεις
 χι | λιάδες καὶ ἑπτακόσια πέντε γρόσια, ὡς φαίνονται ἀν-
 τι | κρὸν

[μονογραφῆ] { τὸ βασιλικὸν ζητομηρίον μας. 300 :
 { τὸ χαράτζιον μας 25 :

5030 :

57

Ἐπιστολὴ τοῦ Ἐφέσου Σαμουήλ πρὸς τὸν Μητροπολίτην Κρήτης Μάξιμον, συγχαρητήριος καὶ εὐχετήριος ἐπὶ τῷ προβιβασμῷ εἰς τὸν μητροπολιτικὸν θρόνον Κρήτης. (Ἰούλιος 1786).

Ἀριθ. Χειρ. Μ. Η. 134. Ἐπὶ διφύλλου χάρτου ὁμοίου πρὸς τὸ τοῦ 55 δισστ. 0,34×0,235 μ. μὲ ὑδατίνας γραμμάς, γράμματα Μ Μ καὶ λεοντόμορφον ζῶον μὲ οὐρὰν ἰχθύος. Τὸ δεύτερον φύλλον ἐτμήθη ἄνω καὶ κάτω πρὸς φακέλλωσιν, ὑπεγράφη δὲ ὀπισθεν : «τῷ πανιερωτάτῳ καὶ ἐν χ(ριστῷ) μοι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ ἀ(γίῳ) κρήτης κύρ μαξίμῳ ἀσπασίως εἰς βασιλεύουσαν»¹. Περαιτέρω καὶ δι' ἄλλης χειρός : 1786. Σφραγίς ἐπ' ἐρυθροῦ ἰσπανικοῦ κηροῦ μὲ οἰκόσημον μὲ στέμμα καὶ ἐκατέρωθεν λέοντας καὶ γράμματα Ε Φ Σ Μ (Ἐφέσου Σαμουήλ). Κατάστασις διατηρήσεως μετρία. Φθοραὶ κατὰ τὰ σημεῖα πτύξεως ἐξ ὑγρασίας.

τὴν πανιερότητά της ἀδελφικῶς ἀσπαζόμενος, ἠδέως προσαγορεύω.
 † ἦν καὶ διαφυλάττοι τὸ θεῖον ἐν ἄκρῳ [ὑγ]είᾳ καὶ εὐημερο[ί]α . . .
 . . . μετὰ | μακροβιότητος, καὶ ἐπιτυχίας τῶν, ὧν ἐφίεται. τὸ ἀπὸ
 εἰς' τοῦ παρελθόντος | ποθητόν μοι γράμμα της ἄσμενος ἔλαβον, καὶ
 ἐπὶ τῇ δηλώσει τῆς ἐφειτῆς | μοι ὑγείας της ὑπερεχάρην, μάλιστα διὰ
 τὸν προβιβασμόν της εἰς τὴν | ἐπαρχίαν κρήτης, ἐπειδὴ ἰξεύρω, ὅτι
 ἔχει νὰ τελεσφορήσῃ διὰ τὴν | πρᾶξιν, καὶ σύνεσίν της, μάλιστα ὅπου
 εἶναι καὶ τερπιγιᾶς² τοῦ ἐν χ(ριστῷ) μοι | ἀγαπητοῦ, καὶ συναδελφοῦ
 περιποθητοῦ ἀγίου κυζίκου. ἐπεύχομαι τοίνυν | θεόθεν τῇ πανιερότητί
 της ὅπως ἀναδειχθῇ εἰς μὲν τὴν κοινὴν μ(ητέ)ρα | εὐγνώμων, καὶ εὐ-
 χάριστος, εἰς δὲ τὴν ἐπαρχίαν ἄξιος, καὶ εὐδόκιμος ὡς | καὶ ἐπιπο-
 θεῖ. γνωρίζουσα λοιπόν, ὅτι τὴν ἀγαπῶ, ἅς μὴ διαλίπη | ἀπὸ τοῦ νὰ
 μᾶς γράφῃ συνεχῶς περὶ τῆς ἐφειτῆς μοι ὑγείας της, τὰ δὲ | ἔτη της
 εἶεν θεόθεν πλεῖστα μετ' εὐτυχίας. αψπςφ : Ἰουλίου : ιηη :

τῆς πανιερότητός της ἐν χ(ριστῷ) ἀγαπητὸς ἀδελφός

† ὁ ἐφέσου Σαμουήλ : ↪

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹) Ὁ Μητροπολίτης Μάξιμος παρέμεινε εἰς τὴν Βασιλεύουσαν, ὅπου εὐρίσκετο κατὰ τὴν ἐκλογὴν του, μέχρι τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου.

²) Τουρκικὴ λέξις σημαίνουσα τὸν προστατευόμενον. Ἐνταῦθα χρησιμοποιεῖται μὲ τὴν ἔννοιαν : πνευματικὸν ἀνάστημα, προστατευόμενος ἱερωμένου. Ἐκ τοῦ ἀνεκδότου Ἐπιστολαρίου τοῦ ἱατροῦ Γεωργίου Νικολετάκη γνωρίζομεν ὅτι πρὸ τῆς ἐκλογῆς του ἦτο ἀρχιδιάκονος τοῦ Κυζίκου (τοῦ Ἀγαπίου).

58

Ἐπιστολὴ τοῦ Μητροπολίτου Κυζίκου Ἀγαπίου πρὸς τὸν Μητροπολίτην Κρήτης Μάξιμον, ἀπαντητικὴ εἰς ἐπιστολὴν τοῦ τελευταίου,

ἀναφερομένην εἰς τὴν ὑποδοχὴν ἧς ἔτυχεν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ του.
(Δεκέμβριος 1786).

Ἄριθ. Χειρ. Μ.Η. 130. Ἐπὶ ὁμοίου διφύλλου, διαστ. 0,315×0,215 μ., ὁμοίως τετμημένου πρὸς φακέλλωσιν, μὲ ὑδατίνες γραμμάς, μόλις διαφαινόμενον στέμμα καὶ σημεῖα δίκην μυκῆτων. Ἐπὶ τοῦ πρὸς φακέλλωσιν τμήματος: «τῷ πανιερωτάτῳ καὶ θεοπροβλήτῳ μητροπολίτῃ ἀγίῳ κρήτης κυρίῳ μαξίμῳ, τῷ ἐν χ(ριστ)ῷ ἡμῖν ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, καὶ περιποθήτῳ, ἀσπασίως». Δι' ἄλλης χειρὸς περαιτέρω: Δεκεμβρίου κς: αψπςω. Σφραγὶς ἐφ' ἰσπανικοῦ ἐρυθροῦ κηροῦ μὲ οἰκόσημον μὲ στέμμα καὶ λέοντας ἐκατέρωθεν καὶ περιβάλλοντα ψηφία Κ Ζ ΑΓ Π (Κυζίκου Ἀγάπιος). Ἐκ τῶν τριῶν ὑστερογράφων, τὸ πρῶτον καὶ τὸ τρίτον εἶναι γεγραμμένα διὰ τῆς αὐτῆς χειρὸς δι' ἧς ἐγράφη τὸ κείμενον τῆς ἐπιστολῆς, δηλ. «τοῦ γραμματικοῦ», τὸ δεύτερον διὰ τῆς χειρὸς τοῦ Μητροπολίτου, ὅστις συνεπλήρωσε καὶ τὸ κείμενον. Κατάστασις διατηρήσεως καλή.

» τὴν πανιερότητά της ἀδελφικῶς ἐν κυρίῳ ἀσπαζόμενοι, ἠδέως καὶ περιχαρῶς | προσαγορευόμεν.

† δεόμενοι τοῦ ἀγίου θεοῦ ὅπως περιφρουρῇ καὶ διαφυλάτῃ αὐτὴν ἐν ὑγιείᾳ ἄκρα, καὶ εὐημερίᾳ δι | ηνεκεῖ σὺν μακροβιότητι καὶ ἐπαπολαύσει τῶν ἐφετῶν αὐτῇ σωτηριωδῶν καὶ καταθυμίων. | προλαβόντως ἐγράψαμεν τῇ πανιερότητί της ἅπαξ καὶ δὶς, ἐπενχόμενοι καὶ διὰ τὰς ὅσον οὐπω πλη | σιαζούσας δεσποτικὰς ἀγίας ἐορτὰς τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως τοῦ θεανθρώπου σωτῆρος χρι | στοῦ, καὶ τῶν ἀγίων αὐτοῦ θεοφανείων, φανερώνοντές τὴν ἅμα ἐν ἑαυτοῖς διὰ τὴν μεγαλωτάτην | τῆς σιωπῆς, εἰς τὰ ὅποια καὶ κα' μιὰν ἀπόκρισιν δὲν ἐλάβομεν, ἂν τὰ ἔλαβεν ἕως τῶρα | ἡ πανιερότης της. ἤδη ὁμως ἀδελφικὸν καὶ περιπόθητον ἡμῖν γράμμα της, κατὰ τὴν: θην: τοῦ παρελθόντος μηνὸς γεγραμμένον μετὰ περιχαρείας δεξάμενοι, δι' οὗ τὴν ἐφετὴν καὶ ἀ | γαθὴν ἡμῖν ὑγιείαν της πληροφορηθέντες οὐ μειοίως ἐχάρημεν, ἔγνωμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ἐ | φεξῆς ἡμῖν σημειούμενα, περὶ τοῦ εἰς τὴν ἐπαρχίαν της θείῳ ἐλέει καλοῦ της κατενοδίου, | καὶ τὴν ἦν μετ' εὐλαβείας τῆς προσηκούσης ἔδειξαν πρὸς αὐτὴν ὑϊκὴν φιλοστοργίαν, δεξίωσιν, | καὶ ὑποδοχὴν οἱ ἐπαρχιῶται αὐτῆς, καὶ τέκνα της πνευματικά, διὰ τὰ ὅποια καὶ ἐχάρημεν, | καὶ ἄμποτες ὁ ἅγιος θεὸς νὰ τοὺς φωτίσῃ διὰ νὰ φέρωνται καὶ εἰς τὸ ἐξῆς πρὸς αὐτὴν μετὰ τῆς προ | σηκούσης εὐπειθείας, καὶ φιλοφροσύνης, διὰ νὰ ἀναλάβῃ καὶ ἡ πανιερότης της ὀλίγον ἀνακου | φισμὸν τοῦ βαρυτάτου της χρέους¹. ἡμεῖς τὸ πῶς τὴν ἀγαπήσαμεν ἐξ ἀρχῆς καὶ τὴν ἀγαπῶμεν | τὸ γνωρίζει καλῶς ἡ πανιερότης της, λοιπὸν τοιοῦτους γνωρίζουσά μας, ἅς μὴ διαλείπει ἀπὸ τοῦ | νὰ μᾶς γράφῃ εἰς τὸ ἐξῆς συνεχῆ αὐτῆς ἀδελφικά, δηλωτικὰ τῆς ἀγαθῆς ἡμῖν ὑγιείας της, | καὶ ὁποίας ἄλλης ἠστιναποσοῦν ὑποθέσεώς της, καὶ εὐρήσει ἡμᾶς προθύμους. καὶ ταῦτα μὲν ἀδελ |

φικῶς, τὰ δὲ ἔτη της θεόθεν εἴησαν πλεῖστα καὶ πανευτυχῆ. απψ' δεκεμβρίου ηη :

ἄς μὴ συνοριστῆ τοῦ γραμματικοῦ ὁποῦ γράφει ὅτι μὲ τὸ νὰ τὴν ἀγαπούσαμεν ἔξαο | χῆς, καὶ ἤδη τὴν ἀγαπῶμεν ἄς μᾶς γράφει μὲ θάρσος, ἐπειδὴ ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰ | ῶνας. ὁ γέροντας ἅγιος χαλκηδόνας σὺν τῷ ἀγίῳ σηλυβρίας τὴν ἀσπάζονται ἀδελ | φικῶς καὶ ἐχάρηκαν τὸ κατευόδιόν της, καὶ τὴν καλὴν ὑποδοχὴν τῶν χριστιανῶν της. | ὁμοίως καὶ ὁ παναγιώτατος δεσπότης καὶ ὅλοι οἱ γέροντες :

τῆς πανιερότητός της ἐν χ(ριστ)ῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός :—

Καὶ εἰς τοὺς ὀρισμοὺς

τὸν ἅγιον χειρῶν σου² τὸν χατζῆ δημη- / ὁ Κυζίκου Ἀγάπιος τράκη³, τὸν ἀνεψιὸν της σιὸρ γεωργάκη⁴, καὶ ὅλους τοὺς εὐλογημένους ἐπαρχιώτας της πατρικῶς εὐχόμενοι εὐλογοῦμεν. | ἦλθεν καὶ ὁ ἅγιος καισαρείας : —

τῆ γῆ τοῦ παρόντος ἐφόρесе καβάδι⁵ ὁ ὑψηλότατος καὶ θεοσεβέστατος ἀλέξανδρος βοεβόδας ὑψηλάντης εἰς τὴν | αὐθεντίαν τῆς μολδοβίας⁶.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹) Βλ. τὴν ἀνωτέρω δημοσιευομένην (ὑπ' ἀριθ. 56) «Καταγραφὴν τοῦ χρέους της Ἐπαρχίας Κρήτης».

²) Τὸν Γεράσιμον Καλογνώμονα. Βλ. Τ ω μ α δ ά κ η ς, αὐτ. σημ. 138.

³) Εἰς Χατζῆ Δημητράκης Κρασιάκης ἀναφέρεται εἰς τὰ Κανονικὰ Πισκέσια Μητροπολίτου Κρήτης (βλ. «Χριστ. Κρήτη» Β', σ. 70).

⁴) Πρόκειται περὶ τοῦ ἱατροῦ Γεωργίου Νικολετάκη, ἀνεψιοῦ ἐκ μητρὸς τοῦ Μητροπολίτου, τοῦ ὁποίου αὐτόγραφον χειρόγραφον σπουδαῖον διὰ τὰς πολλὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας δίδει, ἀπόκειται εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου.

⁵) Ἐφόρесе τὸν μανδύαν τῆς ἐξουσίας (καβάδι, ἀπὸ τὸ περσ. καφτάν=ὁ κἀνδύς, μανδύας).

⁶) Τὰ κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Ὑψηλάντου ὡς Βοεβόδα Μολδαβίας βλ. παρὰ Ἀθαν. Ὑ ψ η λ ά ν τ η, αὐτ. σ. 647.

59

Ἐπιστολὴ τοῦ ἱεροδιακόνου τοῦ Μητροπολίτου Χαλκηδόνας Ἰωάσαφ, διὰ τοῦ ὁποίου παραπονεῖται διὰ τὴν ἀποδοθεῖσαν εἰς αὐτὸν παρὰ τοῦ Μητροπολίτου Μαξίμου κατηγορίαν ἐπὶ δωροδοκίᾳ πρὸς ἀθώωσιν πιθανῶς τοῦ πρωτοσυγγέλλου τοῦ ἐπισκόπου Κισάμου. Ἐν ὑστερογράφῳ πληροφορία περὶ «θανατικοῦ». (Ἰούλιος 1788).

Ἀριθ. Χειρ. Μ.Η. 113. Ἐφ' ὁμοίου διφύλλου ὁμοίως τετμημένου πρὸς φακέλλωσιν, διαστ. 0,32×0,21 μ., μὲ ὑδατίνας γραμμὰς καὶ δυσδιάκριτα σημεῖα γραμμάτων Ρ S ἐπεστεμμένων. Ἐπὶ τοῦ πρὸς φακέλλωσιν τμήματος : «Τῷ πανιερωτάτῳ καὶ θεοπροβλήτῳ καὶ σεβασμιωτάτῳ μοι Δεσπότη

ἀγίῳ κρήτης κυρίῳ κυρίῳ μαξίμῳ προσκυνητιῶς Εἰς χάνδακα. Περαιτέ-
ρω χρονολογία: 1788 καὶ κατ' ἄλλην διεύθυνσιν: «τῷ ἀγίῳ κυδονίας¹.
Σφραγὶς ἐφ' ἰσπανικοῦ ἐρυθροῦ κηροῦ δυσδιάκριτος. Διατήρησις καλή.

τὴν ἡμετέραν θεοπρόβλητον καὶ σεβασμιωτάτην μοι πανιερότητα
ταπεινῶς προσκυνῶ | καὶ πανευλαβῶς κατασπάζομαι τὴν ἱερὰν καὶ
ἀγίαν τῆς δεξιάν.

† ἦν διασώζοι καὶ διαφυλάττοι τὸ θεῖον ἐν ἀκρωτάτῃ ὑγιείᾳ, δι-
ηνεκεῖ τε εὐημερία, καὶ εἰρηνικῇ καταστάσει, | μετὰ μακροζωίας, καὶ
ἐπαπολαύσεως πάντων τῶν καταθυμίῳν. μετὰ τὴν εὐλαβητικὴν μου
προσκύνησιν, δη | λοποιῶ τῇ ἡμετέρᾳ πανιερότητι ὅτι ἔχω ὑπερβά-
λουσαν λύπην, διότι, μὲ ὄλον ὁποῦ δὶς καὶ τρεῖς τῇ ἔγγραφᾳ περὶ | τῆς
ὑποθέσεώς μου, οὐκ ἐκρίθην ἄξιος ἀποκρίσεως, ἀλλ' οὔτε κἄν μοι
ἐδήλωσε ἂν ὁμίλησε τῷ ἀγίῳ κισάμου², | ἐρχομένῳ εἰς προσκύνησιν
τῆς, περὶ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως, καὶ ποίαν ἀπόκρισιν ἔλαβε παρ' αὐ-
τοῦ. ἐλυπήθην δὲ | κατ' ἐξοχὴν καὶ πρὸ ἡμερῶν, εἰδὼς ὅτι ἔγραφε
τῷ γέροντι ἀγίῳ κυζίκου, ὅτι ἔλαβον παρὰ τοῦ πρωτοσυγκέλου | ἐπὶ
ἡμῶν γρόσια ἅπερ ἐδώθησαν εἰς τὴν ἀθώωσίν του, καὶ νὰ ζητηθοῦν
ἀπὸ ἐμένα. πλὴν ἐγὼ ἄσπρα ἀθώωσεως | οὔτε ἐζήτησα, οὔτε ἔλαβον πα-
ρὰ τοῦ πρωτοσυγκέλου. ἐγὼ τοῦ ἔγγραφᾳ ἀληθῶς διὰ νὰ μοι στείλῃ δε-
καπέντε γρόσια, | ὄχι ἔξοδα ἀθώωσεως, ἀλλὰ ὁποῦ ἔγιναν εἰς καϊκιάτι-
κα, καὶ εἰς ἐπιστολὰς ὁποῦ ἐστάλθησαν δὶς καὶ τρεῖς | περὶ τῆς ὑποθέσεώς
του, πρὶν ἀνατεθῆ εἰς τὴν πανιερότητά της, διὰ νὰ τὴν θεωρήσῃ, ἅπερ
ἐξοδεύθησαν σχεδὸν τὰ | πλεῖστα διὰ χειρὸς τοῦ δημητρίου ἀνθρώπου
τοῦ δραγουμάνου μπεϊζαδέ³, ὡσὰν ὁποῦ δι' αὐτοῦ ἐπάρθησαν καὶ αὐ-
ταὶ | αἱ πατριαρχικαὶ ἐπιστολαί, μὲ τὸ νὰ ἐφέρετο ὁ παναγιώτατος εἰς
αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, καθὼς ἠξέυρει ἡ πανι | ερότητά της. πλὴν καὶ ἂν
ἔγραφον, καὶ ἂν τὰ ἐλάμβανον, δὲν ἔπρεπε διὰ ἐπὶ καὶ ἡμῶν γρόσια
νὰ γράψῃ | ἡ πανιερότητά της πρὸς τὸν ἅγιον γέροντα, καὶ μάλιστα νὰ
φανερῶνῃ ὅτι ἐζήτησα διὰ τὴν ἀθώωσιν δέ | κα πέντε γρόσια, καὶ
ἔλαβον τὰ δέκα, καὶ νὰ δώσῃ αἰτίαν νὰ καταφρονεθῶ ἀπὸ τοὺς γέρον-
τας, καὶ νὰ | ὑποληφθῶ τοιοῦτος, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ τὸ φανερώσῃ εἰς
ἐμένα, καὶ ἂν τὰ εἶχον λαβομένα νὰ τὰ μετρίσω εὐθύς. | ἐπειδὴ ὁμως
δὲν τὰ ἔλαβον, διὰ τοῦτο ἔγραψα πρὸς τὸν πρωτοσύγκελον διὰ νὰ στεί-
λῃ αὐτὰ τὰ ἐπὶ ἡμῶν | γρόσια πρὸς τὴν πανιερότητά της, τὸ ὁποῖον
γράμμα δέδωκα τῷ γέροντι ἀγίῳ κυζίκου διὰ νὰ τῆς τὸ | στείλῃ καὶ ἡ
πανιερότητά της νὰ στείλῃ πρὸς τὸν πρωτοσύγκελον. ταῦτα ἐν τῷ πα-
ρόντι προσκυνητιῶς. | εἶψαν δὲ τὰ ἔτη τῆς ὑμετέρας σεβασμίας μοι παν-
ιερότητος ὅτι πλεῖστα καὶ πανευφρόσυνα: ↪ αψηῶ: Ἰουλίῳ κρη:

τῆς ὑμετέρας Σεβασμιωτάτης μοι πανιερότητος δοῦλος ταπεινῶς
καὶ πρόθυμος εἰς τὰς προσταγὰς της

τοῦ ἁγίου χαλκηδόνος

Ἰωάσαφ

τὸ θανατικὸν μᾶς ἔχει περικυκλωμένους καὶ κατακεκλεισμένους ἔδω
εἰς | τὴν μητρόπολιν ἐπειδὴ καταβιβρώσκει ὄλα τὰ μέρη καὶ χωρία
| τῆς πόλεως. χθὲς βράδι μᾶς ἔφεραν τὴν εἶδησιν | ὅτι ἐβαρῆσθη καὶ
ὁ παραμάγερας | τοῦ σεβασμίου | ἡμῶν γέροντος ἁγίου κυζίκου.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1) Ἡ ἐπιστολὴ παρεπέμφθη εἰς τὸν Ἐπίσκοπον Κυδωνίας, ἵνα προφανῶς
συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ Κισάμου ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως.

2) Τὸ 1788 ἐπίσκοπος Κισάμου ἦτο ὁ Σωφρόνιος Κακογιάννης. Βλ. Τ ω -
μ α δ ἄ κ η ς, αὐτ. σ. 153.

3) Μπεῖζαδὲ ἐκαλοῦντο οἱ υἱοὶ τοῦ Μ. Διερμηνέως ἢ Ἑγεμόνος ἐνταῦθα
προφανῶς πρόκειται περὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Μ. Διερμηνέως.

60

Ἐπιστολὴ τοῦ ἰδιώτου Ἰωάννου Μικέλη ἐκ Σμύρνης πρὸς τὸν Μη-
τροπολίτην Μάξιμον, δι' ἧς διαβιβάζεται ἔσωκλείστως γράμμα
τοῦ Κυζίκου καὶ ἀναγγέλλεται ἡ ἔξωσις ἐκ τῆς Πατριαρχείας τοῦ
Πατριάρχου Προκοπίου καὶ ἡ διαδοχὴ αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Νεοφύ-
του. (Μάϊος 1789).

Ἀριθ. Χειρ. Μ.Η. 90. Ἐπὶ ὁμοίου διφύλλου, διαστ. 0,35×0,22 μ., με
ὑδατίνας γραμμὰς καὶ σημεῖα A F καὶ τρίφυλλα. Ἐπὶ τοῦ πρὸς φακέλ-
λωσιν τμήματος: «τῷ Πανιερωτάτῳ καὶ σεβασμιωτάτῳ μοι δεσπότῃ ἁγίῳ
Κρήτης κυρίῳ κυρίῳ μαξίμῳ, προσκυνητιῶς. Εἰς Χάνδακα. Περαιτέρω χρο-
νολογία: 1789. Τὸ κείμενον τῆς ἐπιστολῆς ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος. Σφρα-
γίς ἐπὶ μέλανος ἰσπανικοῦ κηροῦ με ψηφία IM (Ἰω. Μικέλης) ἐντὸς φυ-
τικῶς πλαισιουμένου θυρεοῦ. Κατάστασις διατηρήσεως καλὴ.

Τῇ ὑμετέρῃ θεοπροβλήτῳ πανιερότητι τὴν μετ' εὐλαβείας | ἔδαφι-
αίαν προσκύνῃσιν.

Ἐπὶ τὴν διατηρεῖν τὸ θεῖον ἄκρωσ ὑγιαίνουσιν καὶ ἀμεταπτώτως εὐη-
με | ρούσαν ἐν μακροβιότητι καὶ ἐπιτυχίᾳ τῶν εὐκταίων. μετὰ τὴν |
ἀκριβῆ ἔρευναν τῆς εὐκταιοτάτης μοι αὐτῆς ὑγείας, ὑπηρετεῖ ἡ | πα-
ρούσα μου διὰ τὴν ἀσφαλίσω τὴν ἔσωθι πρὸς τὴν Πανιερό | τητά της,
ὁποῦ με τὴν προπαρελθούσαν πόστιαν με ἔπεμψεν ὁ Πανιε | ρώτατος
καὶ σεβασμιώτατός μοι δεσπότης ἅγιος Κυζίκου, ἧτις χήτει πλευ | σι-
μάτων¹ διημέρευσεν παρ' ἐμοί, καὶ νῦν λήφεται ταύτην διὰ τοῦ ἁγίου
| Κυδωνίας. Ἐπομένως δὲ τὴν εἰδοποιῶ, ὅτι κατὰ τὴν λὴν τοῦ πα-
ρελθόντος | ἐξώσθη τῆς Πατριαρχείας ὁ κὺρ Προκόπιος, ἐξόριστος γε-
γονὼς² κατὰ τὴν | τελευταίαν εἶδησιν εἰς κύπρον, ἄδονται ὁμως πολ-
λὰ περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ | τόπου τῆς ἐξορίας, καὶ περὶ ἐτέρων ἀπ-
ευκταίων, καὶ τοῦτο διότι ἡ πόστια ἔφυγεν | ἀπὸ βασιλευούσης διὰ

ἔδω τῇ β': ἡμέρα τῆς ἐξώσεώς του, ἑπατριάρ | χευσε δὲ ὁ πρόην μα-
ρωνείας κὺρ Νεόφυτος ὁ συμροναῖος. ὁ καιρὸς | δὲν μὲ συγχωρεῖ νὰ
ἐκτεῖνοι περαιτέρω τὸν λόγον μου, ἀλλὰ τὴν | παρακαλῶ νὰ μὲ νομίζη
ὄλως οἰκεῖον τῆς, καὶ νὰ μὲ προστάτῃ | ἐν οἷς μὲ κρίνει ἱκανὸν καὶ
ἔξει με προθυμώτατον, καθ' ὃ ἐνδιάθετος | μένω κατὰ χρέος δουλι-
κόν: — σμύρονη: ἀψιθ: μαῖου ζη

Τῆς Πανιερότητός της

ὄλως εἰς τοὺς δορισμοὺς

καὶ δοῦλο:

Ἰω: Μικέλης

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹⁾ Δι' ἔλλειψιν πλωτῶν μέσων.

²⁾ Περὶ τῆς κατόπιν ραδιουργιῶν ἐξώσεως τοῦ Πατριάρχου Προκοπίου καὶ τῆς ἐξορίας αὐτοῦ βλ. *Υ ψ η λ ά ν τ η, αὐτ. σ. 713.

61

*Επιστολὴ τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Γερασίμου πρὸς τὸν Μητροπολίτην Κρήτης Μάξιμον, ἀπαντητικὴ εἰς γράμμα τούτου· ἐν ὑστερογράφῳ παρακαλεῖ ὅπως προχειρίσῃ εἰς μοναχὸν τὸν πατέρα του, ἐφοδιάζων τοῦτον διὰ λογαριασμόν του. (Ἰούνιος 1790).

*Αριθ. Χειρ. Μ.Η. 101. *Εφ' ἀπλοῦ φύλλου χάρτου μὲ ὑδατίνας γραμμάς καὶ σημεῖα C K V ἐντὸς θυρεοῦ. Διαστ. 0,31 × 0,215 μ. Διατήρησις καλή. Τὸ κείμενον ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος. *Η ὑποσημείωσις ὀλίγον λοξῶς.

Τὴν ὑμετέραν πανιερότητα ἀδελφικῶς ἐν φιλήματι ἀγίῳ κατασπαζόμενος ἠδέως προσαγορεύω.

Ἰ τὸ δὲ θεῖον ἐκλιπαρῶ διατηρεῖν αὐτὴν ἀνωτέραν παντὸς ἀνιαροῦ συναντήματος, μέχρι γήρωσ βαθυτάτου, καὶ | πίονος. καὶ βέβαια ἀδελφὲ καλώτατα συμπεραίνει ἕκαστος πόσῃ χαρὰν δοκιμάζει ἐνὸς ἀνθρώπου ἢ ψυχῆ ἐν | ἀλλοδαπεῖ διατριβόντιος, ὡς ἐγώ, ὅταν εἰδῆ φιλοῦντων, καὶ φιλουμένων τεκμήρια. ὡσὰν ὁποῦ ἂν εἰς τὴν ἀκατιδά | μαστον ψυχὴν ἐκείνου τοῦ ὀδυσσεῶσ ἦτον ἐπιθυμητὸς καὶ αὐτὸς ὁ καπνὸς τῆς πατρίδος, πόσον στοχάζεται ὁ ἀδελ | φὸς νὰ μοὶ ἦτον ἐπιθυμητὰ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τὰ ἱερὰ αὐτοῦ γράμματα; πόσους ποταμοὺς χαρῶσ, καὶ εὐφρο | σύνης νὰ ἐκίνησαν τάχα μέσα εἰς τὴν καρδίαν μου; τοῦτο τὸ ἀφήνω νὰ τὸ συμπεράνη ἢ βαθυτάτη αὐτῆς ἀγχίνοια, | ἐκ τίνων; ἐκ τῶν ἐπομένων. ὅτι ὁ ἐπιστεῖλας φίλος ἀρχαῖος, καπιγιολλάσης¹, ἀδελφός, καὶ τέλος πάντων τῆς ἐμῆς | πατρίδος ὁ ποιμὴν καὶ τὸ καύχημα. καὶ λοιπὸν φιλιότη κορυφὴ δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι καὶ εἰς τὸ ἐξῆς θέλει | μὲ παρηγορῆ, δι' ὧν καὶ νῦν μὲ παρεμύθησε συνεχῶν

δηλονότι γραμμάτων ἐξαγγελτικῶν τῆς ποθεινοτάτης | μοι υἰείας τῆς
 ὑμετέρας πανιερότητος. ἧς περ τὰ ἔτη ἐντεινέσθω Θεόθεν μετὰ πάσης
 εὐτυχίας : — αψή' Ἰουνίου ις'

τῆς ὑμετέρας θεοπροβλήτου πανιερότητος

προθυμότατος εἰς τοὺς ὀρισμοὺς καὶ ἐν χ(ριστ)ῶ ἀδελφός

Θεσσαλονίκης γεράσιμος : —

παρακαλῶ αὐτὴν θάρσει ἀδελφικῶ, ἐπειδὴ ὁ πατήρ μου μελειτᾶ νὰ ἔλθῃ
 διὰ τὰ ἐδώσε, νὰ τὸν παρακινήσῃ, καὶ ἡ ὑμετέρα πανιερότης. πλὴν | ἀ-
 δελφὲ παρακαλῶ νὰ τὸν καλογηρεύσῃ διὰ χάριν μου, καὶ νὰ τὸν ὀνομάσῃ
 εὐτρόπιον. ἀλλ' ἐπειδὴ συμπεραίνω ὅτι χαριζιλίκι | δὲν τοῦ εὐρίσκειται
 νὰ τοῦ δώσῃ ἡ ὑμετέρα πανιερότης ἑκατὸν πενήκοντα γρόσια, καὶ τὰ
 μὲν ἑβδομήκοντα πέντε ἔξο | δεύσας ἅς κόψη δύω φορειαῖς ῥοῦχα κα-
 λογερικὰ νὰ φορήσῃ, τὰ δὲ ἑβδομήκοντα πέντε ἅς μένουν διὰ | χαρ-
 τζιλίκι του, καὶ εὐθὺς θέλω τὰ περάσῃ, ἢ διὰ πολίτζης εἰς βασιλεύ-
 ουσαν τῶ γέροντι ἀγίῳ κυζίκου, ἢ θέλω τὰ με | τρήσῃ εἰς τὸν ἐδῶ ἐκ
 σεῖδῶν φίλον τῆς σιὸρ τζάνον κυριάκου (ὅστις καὶ τὴν προσκυνεῖ) ἢ
 ὅπου | ἄλλου ἀγαπᾶ ἡ πανιερότης τῆς. τζάνου ἀδελφὲ διὰ χάριν μου
 ἅς λάβῃ αὐτὴν τὴν φροντίδα καὶ | μὲ ὑποχρεῶναι μεγάλως. πᾶσι τοῖς
 συγγενέσιν οὐκ ἔγραψα κατὰ τὴν ἀξίωσίν τῆς· οὐ γὰρ | μικραῖς φρον-
 τίσι τυγχάνω περικυκλούμενος, ἀλλ' εὐχόμαι πᾶσι μυρμηκιὰν ἀγαθῶν,
 | καὶ ζωὴν πολυχρόνιον. καιροῦ δὲ δραξάμενος οὐκ ἀπαξιῶσω αὐ-
 τοὺς καὶ τῶν ὧν περ | μοι ἐπιτρέπει γραμμάτων. ἔλαβον καὶ τὸ διὰ
 τοῦ ματθαιάκη² σαποῦνι, καὶ τοὺς | δύο τυρούς, καὶ ὑπερευχαριστῶ
 διατὶ νὰ ἐνοχλῆτε, στέλλω καὶ γὰρ αὐτῇ ἐν χαμᾶμ | τακίμι³ διὰ τοῦ ματ-
 θαιάκη ἐσφραγισμένον τῇ ἐμῇ σφραγίδι | οὐχ' ὡς δῶρον, μὴ γένοιτο,
 ἀλλ' ὡς σημεῖον | τῆς πρὸς αὐτὴν μου καθαῶς | καὶ ἀμιγροῦς ἀγάπης.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹) Τουρκ. λ. : συνάδελφος.

²) Γνωστὴ οἰκογένεια ἐν Χάνδακι : «Χριστ. Κρήτη» Β' σ. 69.

³) Τουρκ. λ. : τὰ πρὸς λοῦσιν ἀπαιτούμενα.

Ἐπιστολὴ τοῦ Μητροπολίτου Δέρκων Μακαρίου πρὸς τὸν Μητροπο-
 λίτην Κρήτης Μάξιμον, ἀπαντητικὴ καὶ διακανονιστικὴ οἰκονο-
 μικῶν ἐκκρεμοτήτων μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἐφόρου Μητροπο-
 λίτου Κυζίκου Ἀγαπίου. (Μάρτιος 1791).

Ἄριθ. Χειρ. Μ.Η. 108. Ἐπὶ ὁμοίου διφύλλου μὲ ὑδατίνας γραμμὰς καὶ
 σημεῖα C F Λ ἐντὸς οἰκοσῆμων, διαστ. 0,34 × 0,24. Ἐπὶ τοῦ πρὸς φα-
 κέλλωσιν τμήματος : τῶ πανιερωτάτῳ καὶ θεοπροβλήτῳ μ(ητ)ροπολίτῃ ἀγίῳ
 κρήτης, κυρίῳ μαξίμῳ, τῶ ἐν χ(ριστ)ῶ μοι ἀγαπητῶ ἀδελφῶ καὶ λίαν περι-

ποθήτω· ἀσπασίως. *Εἰς κρήτην εἰς τὸ κάστρο*». Περαιτέρω : 1791. Σφραγίς ἐπ' ἐρυθροῦ ἰσπανικοῦ κηροῦ μὲ θυρεὸν ἐν μέσῳ δύο ἀγγέλων κύκλῳ περιστεφόμενον καὶ μὲ ψηφία Κ Ρ Ο Σ (Μακάριος). Τὸ κείμενον τῆς ἐπιστολῆς ἐπὶ δύο σελίδων, μὲ τὸ ὑστερόγραφον ὀλίγον λοξῶς. Κατάστασις διατηρήσεως μετρία· ὅπαι εἰς τὰ σημεῖα πτύξεως.

τὴν περιπόθητόν μοι αὐτῆς πανιερότητα ἀδελφικῶς ἐν κυρίῳ | κατασπαζόμενος, ἠδέως προσαγορεύω.

† ἦν καὶ διαφυλάττοι ὁ πανάγαθος θεὸς ἐν ἀκροιάτῃ ὑγίεια, καὶ εὐημερία διηγε | κεῖ μετὰ μακροβιότητος, καὶ ἐπιτεύξεως πάντων τῶν ὧν ἐφίεται παρ' αὐτοῦ ἀγαθῶν | καταθυμίων, καταξιῶν αὐτὴν διανῦσαι καὶ τὸ ἐπίλοιπον σιάδιον τῆς τεσσαρακονθῆ | μέρου ἀμώμου νηστείας θεοφιλῶς, καὶ θεαρέστως, ἐορτάσαι δὲ φαιδρῶς, καὶ χαρ | μοςύνως πανηγυρίσαι καὶ τὴν ἐκ νεκρῶν αὐτοῦ τριήμερον ἐξανάστασιν, ἐφέτος | καὶ εἰς ἄλλους πολλοὺς χρόνους, καθὰ ἐπιποθεῖ, καὶ ἐπαφίεται.

ἀδελφικόν, καὶ | λίαν μοι περιπόθητον αὐτῆς γράμμα, γεγραμμένον κατὰ τὴν ἰηὴν τοῦ παρελ | θόντος φευρουαρίου, ἄσμενος ἐδεξάμην, καὶ ἐχάρην τὰ μέγιστα, εὐαγγελισθεῖς | ἐξ ἐκείνου τὰ περὶ τῆς ἐφειτῆς μοι ἀγαθῆς ὑγίειας τῆς. εἶδον ἐπομένως καὶ τὰ ἐφεξῆς | σημειούμενά μοι περὶ τῶν ὁμολογιῶν ἐσφιγμονίτου¹, καὶ τοῦ σταματάκη αὐγερινοῦ χίου² | καὶ ἄλλων ἀναγκαίων γραμμάτων τῆς, περὶ ὧν γράψας πρότερον, τὴν ἐπληροφό | ρησα εἰς πλάτος, περικλείσας καὶ ὅσα ἐκ τῶν κληρονόμων τοῦ μακαρίτου παρέ | λαβον, περὶ δὲ τῆς περσινῆς ληψοδοσίας τῆς, καὶ ἄλλων λογα | ριασμῶν, καὶ ἐξοφλη | μένης ὁμολογίας τῆς ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν, μεθ' ὅρκου ἀπεκρίθησάν μοι οἱ αὐτοὶ | κληρονόμοι, ὅτι τῇ ἐστάλησαν ἀπὸ τὸν παρελθόντα αὐγουστον, καὶ εἰς χειρᾶς τους | δὲν εὐρίσκειται τὸ παραμικρόν. τὴν ἀπόδειξιν τῆς σχολῆς³ ὅπου ἐπισημειοῖ μοι, οὐκ | ἔτι ἔλαβον, καὶ κατόπι τῇ στέλλεται. τὰ πράγματα ὅπου μοὶ προέμβασε, διεμοι | ράσθησαν ἐν καν]δάρι σαποῦνι, καὶ δύο ὀκάδες τὸν ἱπλίκι⁴ καὶ τέσσερα κε | φάλια τυρὶ τῷ νῶ χατζερῆ, τῷ καὶ πὰς κεχαγιᾶ⁵ τῆς αὐθεντίας | οὐγκροβλαχίας. ἐν κανδάρι σαποῦνι, καὶ δύο ὀκάδες τὸν ἱπλίκι, καὶ τέσσερα κε | φάλια τυρὶ τῷ ἄρχοντι σπαθ' : μίσογλου⁶. τέσσερα κεφάλια τυρὶ, καὶ μίαν ὀκάν τὸν ἱπλίκι τῷ παναγιωτάτῳ δεσπότη, μισὸ κανδάρι σαποῦνι, τέσσερα τυριά, | καὶ μίαν ὀκὰ τὸν ἱπλίκι τῷ ἁγίῳ ἐφέσῳ, ὁμοίως τὰ αὐτὰ καὶ τῷ ἁγίῳ νικο | μηδείας, μισὸ κανδάρι σαποῦνι, τέσσερα τυριά, καὶ μίαν ὀκὰ τὸν ἱπλίκι τῷ ἁγίῳ προύσης, μισὸ κανδάρι σαποῦνι, τέσσερα τυριά, καὶ μίαν ὀκάν τὸν | ἱπλίκι τῷ δραγουμάνῳ τοῦ βασιλικοῦ στόλου· καὶ ὡς ἄφρευκτα διὰ νὰ δοθῶσι τοῖς ἄνω | θεν, δὲν ἐκράτησα ἐγὼ τίποτες. τῇ περικλείω ἐν τῷ παρόντι καὶ ἀποκριτικὰ γράμ | ματα, δηλ: ἐπιστολὴν πατριάρχου, ἁγίου κυζίκου, καὶ ἁγίου νικομηδείας, κατόπι ἐρχό | μенаι καὶ αἱ ἄλ-

λαι τῆς τὰς στέλλω. ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀδελφικῶς, μὴ λείπουν | δὲ τὰ συνεχῆ γράμματά της, δηλωτικὰ τῆς περιποθήτου μοι ἀγαθῆς ὑγείας της, καὶ τῶν | ὧν ἐντεῦθεν χρῆζει, καὶ ἔξει με πρόθυμον εἰς τὰ γραφόμενά της. ἦς τὰ ἔτη εἶεν | θεόθεν πλεῖστα, καὶ πανευφρόσυνα . —

αψῆαω . μαρτίου ιγη

τῆς πανιερότητός της ἐν χ(ριστι)ῶ ἀδελφός ἀγαπητός

Ὁ Δέρκων Μακάριος

»ἀδελφὲ ἀγαπητὲ ἐγὼ δὲν ἀποβλέπω εἰς τὰ δῶρα, ἀλλὰ εἰς τὴν τιμὴν της, | καὶ δὲν ἦτο ἱκανὰ αὐτὰ ὅπου ἔστειλεν, ἐπειδὴ ἔχει ὄνομα μέγαλον | ἐδῶ ἢ πανιερότης της, καὶ τῆς πόλεως τὰ ἦθη ἄλλαξαν, καὶ δὲν θέλω ὡσὰν | τὸν μακαρίτην κυζίκου νὰ τὴν ἀνοίγονται δουλιαῖς, διὰ νὰ μὴν ἐξοδεύσῃ τὸν | χρόνον ἑκατὸν ἢ καὶ διακόσια γρόσια, καὶ νὰ κρατῶ ἐγὼ ἐκεῖνα ὅπου στέλλει, | καὶ ὁ καθεὶς νὰ καταλαλῇ, διὰ τοῦτο ἐγὼ δὲν ἐκράτησα τίποτε, μὰ δὲν | ἔφθασε νὰ δώσω, καὶ εἰς ἄλλα μέρη ἀναγκαῖα ὅπου εἶναι ἀκόμη ὡσὰν | δύο ἢ τρεῖς γέροντες ἀρχιερεῖς, τοῦ μέγα δραγουμάνου, [τοῦ μέγα] λογοθέτου, καὶ | ὅπου δεῖ, ἐπειδὴ προσμένονται αἱ ἀποκο[ρίσεις τῶν ἐπιστολ]ῶν ὅπου τῆ προεγρά | φησαν διὰ τὴν ἡπερ ἔλαβεν ποσότητα ἐκ τῶν ἐπισκοπῶν, ὅπου ὡς ἐδῶ λέγονται | εἶναι 48 πουργεῖα ἄσπρα, καὶ ζητοῦνται ἀκόμη παρ' αὐτῆς ἱκανῆς ποσότητος ἄσπρα | δι' ἐκπιωσιν χρέους της, ὅθεν ἄς ἔχη τὰ μέτρα της, καὶ ὄνὰ γκιορὲ' ἄς φερθῇ, | καὶ πρέπει νὰ φροντίζη τινὰς προτοῦ νὰ τοῦ ἔλθουν αἱ προσβολαί, εἰ κὰν ὅταν τοῦ | ἔλθουν νὰ ἔχη ποῦ νὰ καταφύγη.

»ἀπὸ τὸν ἐσφιγμενίτην ἔλαβεν ὁ μακαρίτης πρὸ χρόνου 1000 γρόσια, καὶ τὰ 500 τὰ ἐ | πρόσφερον εἰς τὸν μακαρ: χαλκηδόνος διὰ νὰ κάμη γοῦναν, καὶ τὰ ἄλλα 500 ἔκρα | τησεν διὰ λόγου του ὡσὰν τὰ προπέρσυνα πέντέξη πουργεῖα ὅπου τὴν ἐπῆρεν λόγω | καταδρομῆς, ὁμοίως ἔλαβεν καὶ 175 γρόσια κουραμάν¹ ἀπὸ τὸν αὐγερινὸν χίον | διὰ τὰ ἄπερ εἶχε νὰ λάβῃ ἢ πανιερότης της πρὸ ἐπτα ἡδὴ χρόνων, καὶ ἐξώφλησεν | ἅτινα, καὶ ὅτι τὰ ἔστειλε λέγει, καὶ ἔστωσαν εἰς εἶδησίν της.» συχνὰ νὰ ἔχω γράμματά της, καὶ ὀλίγον γκιουλπαλῆ² ζητεῖ | παρ' αὐτῆς ὁ μέγας λογοθέτης, καὶ ἄς τῆς τὸ στείλῃ | μὲ γράμμα της πρὸς τὸν ἴδιον.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹) Πιθανῶς μοναχοῦ τῆς Ἱ. Μονῆς Ἐσφιγμένου τοῦ Ἀγ. Ὁρους.

²) Ἐκ τῆς γνωστῆς καὶ μεγάλης οἰκογενείας τῶν Αὐγερινῶν τῆς Χίου.

³⁾ Περί τῆς λεγομένης Πατριαρχικῆς Σχολῆς βλ. Ὑψηλάντης, αὐτ. σ. 204, 385, 387 καὶ 606.

⁴⁾ Τουρκ. λ.: κλωστή βαμβακερῆ ραφῆς.

⁵⁾ Καποῦ-Κεχαγιᾶς : ἀντιπρόσωπος διοικητοῦ ἢ ὑποτελοῦς ἡγεμόνος ἢ τοῦ Πατριάρχου παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ. Μπᾶς Καποῦ Κεχαγιᾶς : πρῶτος ἀντιπρόσωπος.

⁶⁾ Εἰς Μίσογλου ἢ Μίσου ἀναφέρεται ὡς σπαθάρης τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας. Προφανῶς πρόκειται περὶ τοῦ ἐνταῦθα μνημονευομένου. Ἄλλος ὁμώνυμος ἀναφέρεται ὡς καπικεχαγιᾶς τοῦ Ἀλεξάνδρου Ἰωάν. Μαυροκορδάτου, ἡγεμόνος τῆς Μολδαβίας (βλ. Μητροπολίτου Ἡλιουπόλεως Γενναδίου, Ἱστορία τοῦ Μεγάλου Ρεύματος, Σταμπούλ 1949 σ. 185 κ.ά.).

⁷⁾ Τουρκ. λ. : ἀναλόγως.

⁸⁾ Κουραμάς κατὰ τὸν Somavera σημαίνει δόσιν, μερίδα.

⁹⁾ Τουρκ. λ.: ἀφυδατωμένος ἐν ἡλίῳ μούστος, ξηρὰ μουσταλευριά, τὰ σήμερον ἐν Κρήτῃ λεγόμενα κεφτέρια.

63

Ἡ Δόσις τοῦ χρέους τῆς Ἐπαρχίας τοῦ Μητροπολίτου Κρήτης Μαξίμου. (Πιθανῶς τοῦ τέλους τοῦ 1796).

Ἀριθ. Χειρ. Μ.Η. 116. Ἐφ' ἀπλοῦ φύλλου χάρτου μὲ ὑδατίνας γραμμὰς καὶ στοιχεῖα G B T ἐν θυρεῷ, διαστ. 0,34×0,25 μ. Τὸ κείμενον γεγραμμένον ἐπὶ δύο σελίδων. Κατάστασις διατηρήσεως σχετικῶς καλὴ· κηλίδες ἐκ τῆς ὑγρασίας.

τῆς ἐπαρχίας (:) τοῦ πανιερωτάτου καὶ συναδελφοῦ ἀγίου κρήτης κυρίου Μαξίμου ἢ Δόσις

γρόσια

100 : τῆ ἐν κωνσταντινουπόλει ἑλληνικῇ σχολῇ.

40 : τῷ ἄρχοντι δραγουμάνῳ κωστάκη χαντζερεῖ, ἐπ' ὀνόμ(ατι) γεωργίου Ἰακώβου

100 : τῆ κοκ : ῥωξάνδρα κεσόγλου

100 : τῷ ποσιελνίκῳ ἀναστασάκη

60 : τῆ ἀγόγια, συζύγῳ τοῦ ἀγᾶ γιάνκου.

400 :

120 : τῆ ἀρμασόγια σταυράκη τζεβαχερεῖ.

150 : τῷ ἀνθίμῳ τοῦ μακαρίτου κυζίκου, ἐπ' ὀνόμ(ατι) ἐλέγκος ταφραλῆ.

50 : τῆ εὐφροσύνη, ἐγκονῆ τῆς Ἰμαρέσσας

100 : τῷ ἄρχ : ποσιελνίκῳ σταθάκη, ἐπ' ὀνόμ(ατι) τζελεπῆ μι-
χαλάκη

100 : τῷ ἰδίῳ, ἐπ' ὀνόμ: κοκ: ῥωξάνδρας

920 :

100 : τῷ ἰδίῳ, ἐπ' ὀνόμ(ατι) κοκ: ζωῖτζας

50 : τῷ σερδάρη γεωργίῳ θεραπιανῶ.

160 : τῷ ἄρχ: λογοθέτη σκαρλάτῳ μαυροκορδάτῳ

100 : τῇ ἀρχοντίσση χαιμανέσσα ἐλέγκῳ γεράκη

40 : τῇ ποσιελνιτζέσσα καίνκῳ σουλουτζιάρη

1370 :

100 : τῷ ἄρχοντι χαιμάνῳ χουρμουζάκη, ἐπ' ὀνόμ(ατι) μαριωρί-
τζας.

300 : τῇ ποσιελνιτζέσσα κοκ: ἐλέγκῳ

50 : τῇ ποσιελνιτζέσσα κοκ: ἐλέγκῳ οὐλουτζάρογλου

1820 : ἦτοι χίλια ὀκτακόσια εἴκοσι γρόσια ἐδόθησαν εἰς διάφορά της,
εἶναι | καὶ ἄλλα διὰ τὴν πληρώση πουργείων ἑπτὰ, κατὰ τὸ
χρέος της ὁποῦ φαίνεται | εἰς τὸν κώδικα τοῦ κοινοῦ, πλὴν
μέχρι τοῦδε δὲν ἐζητήθησαν.

1000 : εἰς ξεπεσμόν, καὶ ἐξέπεσεν ἢ ἐπ' ὀνόμ(ατι) νικολάου γρηπιάρη
ἢ εἰς τὸν | ποσιέλνικον ἀναστασάκη χιλίων γροσίων ὁμολο-
γία, ἣτις καὶ τῇ στέλλεται ἤδη ξεσχισμένη.

9 : εἰς διάφορον δεδουλευμένον αὐτῶν

2 : 14 εἰς κουμέρκι διὰ τὸ κρασι ὁποῦ προέστειλε

30 : εἰς καϊκιάτικα τοῖς ἀν(θρώπ)οις μας διὰ τὴν διανομὴν τῶν
διαφόρων της, καὶ σύνταξιν | τῶν πολιτῶν της.

2861 : 14 : ὁ λογαριασμός της πανιερότητός του. ||

2861 : 14 : ἡ ὀπισθεν σοῦμα.

1310 : τὰ διάφορα τοῦ ἁγίου πέτρας, κατὰ τὸ ἰδιαίτερον περι-
κλειόμενον ἐνυπόγραφον | κατάστιχον.

700 : τὰ διάφορα τοῦ ἁγίου ἱεροῦς, κατὰ τὸ ἰδιαίτερον περικλειό-
μενον ἐνυπόγραφον | κατάστιχον.

4871 :

280 : ἔτι εἰς διάφορα της πανιερότητός του τῷ τζελεπῆ θεοδω-
ράκη φιλιππουπολίτη, περὶ | ὧν ἐσημειώθη ὀπισθεν ὅτι

δὲν ἐζητήθησαν, καὶ μόλις σήμερον ἐλθὼν ὁ ἴδιος | ἐδὼν
πρὸς ἐμὲ ἀνέφερε περὶ αὐτῶν, καὶ τοῦ τὰ ἔδωσα.

36 : εἰς ἔλεος τῶν μανζίλιδων ἀρχιερέων, ἀρχόμενον ἀπὸ
αἰς σεπτεμβρίου τοῦ ἡδου: μέχρι αἰς: πάλιν τοῦ αὐτοῦ,
τοῦ ἡεου:

36 : ἔτι εἰς ἔλεος τῶν μανζίλιδων ἀρχιερέων μέχρι τοῦ ἐλευσο-
μένου σεπτεμβρίου τοῦ ἡεου:

5223 : 14 : ἦτοι πέντε χιλιάδες καὶ διακόσια εἴκοσι τρία γρόσια καὶ
παράδες 14 : ἡ Δόσις

5310 : ἦτοι πέντε χιλιάδες τριακόσια δέκα γρόσια : ἡ λῆψις

0087 : ἦτοι ὀφειλόμενα ὄγδοῦντα ἐπὶ γρόσια περισσεύουν ἐπά-
νω μας.

Μακάριος

64

Ἐπιστολὴ τοῦ Μητροπολίτου Νεοκαισαρείας Ἡσαίου πρὸς τὸν Μη-
τροπολίτην Κρήτης Μάξιμον, δι' ἧς τὸν διαβεβαιοῖ ὅτι μετὰ τὴν
ἐπάνοδόν του ἐκ Κρήτης τὸν ὑπεστήριξεν κατὰ τὴν κατ' αὐτοῦ κα-
τηγορίαν παρὰ τῇ Συνόδῳ¹, ζητῶν ἅμα τὴν ἐξόφλησιν τῆς πρὸς
αὐτὸν ὀφειλῆς. (Νοέμβριος 1797).

Ἄριθ. Χειρ. Μ.Η. 100. Ἐπὶ διφύλλου λεπτοῦ χάρτου διαστ. 0,35 × 0,24
μὲ ὑδατίνας γραμμάς καὶ ἐστεμμένον θυρεόν, ἔχοντα εἰς τὸ κέντρον ἀνθη
καὶ κάτω τὰ γράμματα C C S. Ἐπὶ τοῦ τετμημένου πρὸς φακέλλωσιν
δευτέρου φύλλου: «τῷ Πανιερωτάτῳ καὶ ἐν χ(ριστ)ῷ μοι ἀγαπητῷ, καὶ
λίαν περιποθήτῳ ἀδελφῷ ἀγίῳ κρήτης κῦρ μαξίμῳ. Προσκυνητῶς. Εἰς
κάνδια.» Περαιτέρω: 1797. Σφραγὶς ἐπ' ἐρυθροῦ ἰσπανικοῦ κηροῦ τουρ-
κικῆ, ἀναγινωσκομένη: μετροπολιτ χάλα = ἐν ἐνεργείᾳ μητροπολίτης. Τὸ
κείμενον τῆς ἐπιστολῆς ἐπὶ μιᾶς σελίδος, μὲ ὑστερόγραφον ἐπὶ τῆς ὄψας.
Κατάστασις διατηρήσεως σχεδὸν καλή. Τὴν ἐπιστολὴν συνοδεύει ἐσώκλει-
στον σημείωμα ἐπὶ τεμαχίου ἐπιμήκους χάρτου (διαστ. 0,12 × 0,34 μ.) διὰ
τῆς αὐτῆς χειρὸς γεγραμμένον πλὴν τῆς διαγωνίως ἐν ὑστερογράφῳ γρα-
φείσης φράσεως.

»τὴν ὑμετέραν σεβασμιωτάτην μοι ἀδελφικὴν πανιερότητα | ἀδελ-
φικῶς κατασπαζόμενος, ὑπερήδιστα προσαγορευῶν, | προσκυνῶ.

ἵ ἦν διαφυλάττοι τὸ θεῖον ἐν ἄκρα ὑγείᾳ, διηνεκεῖ τε εὐημερία,
σὺν τῇ ἐπιτεύξει πάντων τῶν ὧν ἐφίεται παρὰ θεοῦ σωτηριωδῶν ἀγα-

θῶν. | δὲν ἔλειψα διὰ τοῦ παρόντος μου ἀδελφικοῦ, νὰ ἐρωτήσω τὰ
 τῆς πανιέρου αὐτῆς | ὑγείας. καὶ ἐπομένως νὰ τὴν πληροφορήσω, ὅτι κι-
 νῶντας ἀπὸ τὰ χανία | τῆ ἡῆ τοῦ παρόντος, τῆ ἰδυ τοῦ αὐτοῦ ἔφθασα
 δι' εὐχῶν τῆς πανιέρου | ὑγιῆς εἰς βασιλεύουσαν, καὶ τῆ ἰστη : πάλιν
 τοῦ αὐτοῦ συνοδικῶς ὁμίλησα | τὰ δέοντα, ὡς εἰλικρινῆς φίλος, μ' ὄ-
 λον ὁποῦ ἡῦρα ἀπὸ μερικοῦς | ἐναντίους φωνάς, ὑπερίσχυσαν ὁμως οἱ
 ἐδικοί μου λόγοι, καὶ θέλει τὸ | πληροφορηθῆ παρὰ τε τῆς συνοδικῆς
 καὶ πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς, καὶ παρὰ | τοῦ σεβαστοῦ ἡμῶν γέροντος
 ἀγίου ἠρακλείας². ὅθεν γνωρίζουσά με | τοιοῦτον, ἄς μὲ γράφη
 συνεχῶς τὰ τῆς ὑγείας τῆς, διωρίζουσά με εἰς | ὅσα μὲ γνωρίζει ἱκα-
 νόν. **Περὶ δὲ τῶν ἑπτακοσίων πενήκοντα** | γρ: ὁποῦ μὲ χρεω-
 στεῖ κατόπι, θέλω τῆς τὰ τραβήξει πόλιτζαν, ἢ εἰς | κάνδια, ἢ εἰς χα-
 νιά, ἐπειδὴ κατὰ τὸ παρὸν δὲν εἶχα καιρόν. τὸν | ἄγιον χερῶν ἡσού
 ἀδελφικῶς ἀσπάζομαι, καὶ ἐρωτῶ τὰ τῆς ὑγείας του. τὸν | ἱμπραῖμ
 ἀγὰ φιλικῶς χαιρετῶ. τὸν σιὸρ ἀντωνιὸ³ ἐκ ψυχῆς εὖ | χομαι. τὸν δὲ
 ἀνεπιόν τῆς σιὸρ νικολετάκη⁴ εὐχόμενος τὸν εὐχαριστῶ | διὰ τὸ ἀγου-
 ρόλαδον, ἔκαμεν ὡσὰν κρητικός. πρὸς τούτοις τὰ ὅσα εἰ | γρά-
 φθησαν παρὰ τοῦ μιχελιοῦ⁵, ὅλα τὰ ἀναίρεσα, καὶ ἄς μένη ἢ | παν-
 ιερότης τῆς εἰς τὸ ἐξῆς ἡσυχος. ἡς τὰ ἔτη εἶησαν θεόθεν πλεῖστα
 | καὶ πανόλβια.

αψηζη : νοεβρίου κβας :

τῆς ὑμετέρας θεοπροβλήτου πανιερότητος

καὶ ὄλος αὐτῆς

ἡ δὲ νεοκαισαρείας ἡσαῖας : ↪

»ὁμίλησα συνοδικῶς καὶ περὶ τῶν ἄσπρων ὁποῦ δίδονται εἰς τὸν κατὰ
 καιρὸν βεζύρη τῆς κάνδιας, ὅταν | γίνεται νέος ἐπίσκοπος, καὶ ἔχει
 περὶ τούτου νὰ γίνῃ σκέψις, ὁποῦ νὰ ἐμποδισθῆ νὰ μὴ δίδονται.

»καὶ αὐθις τὴν πανιερότητά τῆς προσκυνῶ.

»**Περὶ τῶν ἑπτακοσίων :** πενήκοντα γροσίων, ὁποῦ μὲ χρεωστεῖ |
 δι' ὁμολογίας, ἰδοὺ ὁποῦ στέλνω τὴν ὁμολο | γίαν εἰς χεῖρας τοῦ παν-
 οσιωτάτου οἰκονόμου | τοῦ θεοβαδίστου ὄρους σινᾶ παπᾶ κὺρ μελ | χι-
 σεδέκ⁶. ὅθεν θέλει μετρήσει τὰ ἄσπρα | εἰς χεῖρας τῆς πανοσιότητός του,
 καὶ μετρῶν | τας τα, θέλει λάβῃ τὴν ὁμολογίαν τῆς. | καὶ παρακαλῶ
 τὴν πανιερότητά τῆς νὰ μὴν | ἀναβάλλῃ τὸν καιρὸν, ἐπειδὴ ἀρκετὴ |
 χάρις εἶναι ὁποῦ τὴν ἔκαμα, καὶ ἐπρόσμενα τόσους μῆνας, διὰ τὸ
 ὁποῖον δὲν ἀμφιβά | λλω.

ἰδοὺ καὶ νέα χαβαδήσια¹ ὁποῦ τὴν γράφω | ἀδελφέ, ὅτι τῆ ελ-
κοσιτῆ τρίτῃ τοῦ παρόντος | ἐξώσθη ὁ ὑψηλάντης, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἔγι-
νεν | αὐθέντης ὁ κωσιτάκης χαντζερλῆς δρα | γουμάνος τῆς ἄσπρης
θαλάσσης². καὶ δραγου | μάνος ἔγινεν ὁ γαμβρὸς τοῦ καλιμάχι³, καὶ
ταῦτα μὲν.

νοεμβρίου κθη :

† ὁ νεοκαισαρείας ἡσαίτας

» παρακαλῶ νὰ ζῆ ὁ δεσπότης μου ἐν ταυτῶ | νὰ τὰ δώσῃ τὰ
ἄ(σπρα).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹) Σχετικῶς μὲ τὰς κατὰ τοῦ Μαξίμου καταγγελίας καὶ τὴν ἐπακολουθή-
σασαν ἀνάκρισιν βλ. τὸ ὑπ' ἀριθ. 48 δημοσιευθὲν ἔγγραφο τοῦ Ἐπισκόπου
Κυδωνίας Γερασίμου («Κρητ. Χρονικά» Γ', σ. 359) χρονολογούμενον εἰς τὸ αὐ-
τὸ ἔτος, κατὰ μῆνα Αὐγούστου. Φαίνεται ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον μὴ ἀρκεσθὲν εἰς
τὴν διὰ τοῦ Γερασίμου γενομένην διερεύνησιν ἀπέστειλεν ὡς ἔξαρχον τὸν Και-
σαρείας Ἡσαίαν.

²) Τὸ ἔτος 1797 Ἐφορος εἶχε γίνει, διαδεχθεὶς τὸν Δέρκων Μακάριον, ὁ
Ἡρακλείας Μελέτιος.

³) Ὁ Σιὸρ Ἀντωνιὸς ἀναφέρεται εἰς τὰ Κανονικὰ Πесκέσια τοῦ Μητρο-
πολίτου Μαξίμου («Χριστ. Κρήτη» Β', σ. 75).

⁴) Βλ. σημ. 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 58 ἔγγραφου.

⁵) Πλεῖσται φέροντες τὸ ὄνομα τοῦτο ἀναγράφονται εἰς τὰ Κανονικὰ Πε-
σκέσια τοῦ Μητροπολίτου (σ. 70 καὶ 73).

⁶) Ἀναγράφεται εἰς τὸν κατάλογον τῶν Οἰκονόμων τοῦ Σιναϊτικοῦ Μετο-
χίου τοῦ Ἁγ. Ματθαίου, τὸν κατακεχωρισμένον εἰς τὸ μνημονευθὲν Ἐπιστολά-
ριον τοῦ ἱατροῦ Νικολετάκη : «10 : τὸν κύρ μελχισεδέκ, ἐκ κόμης ἀπάνω ἀρ-
χάνες».

⁷) Τουρκ.: νέα, εἰδήσεις.

⁸) Διερμηνεὺς τοῦ Στόλου.

⁹) Ἄγνοῶ ποῖος ἦτο οὗτος.

Ἐπιστολὴ τοῦ Ἐφόρου Μητροπολίτου Ἡρακλείας Μελετίου πρὸς τὸν
Μητροπολίτην Κρήτης Μάξιμον, δι' ἧς γνωρίζει τὴν ἀποστολὴν
χιλίων ἀλφαβηταρίων πρὸς διάθεσιν καὶ ζητεῖ τὴν καταβολὴν
τοῦ ἀναλογοῦντος ποσοῦ εἰσφορᾶς διὰ τὴν ναυτολογίαν τοῦ Βα-
σιλικοῦ Ταρσανᾶ. (Νοέμβριος 1798).

Ἄριθ. Χειρ. Μ.Η. 72. Ἐπὶ διφύλλου λεπτοῦ χάρτου, διαστ. 0,34 × 0,24.
μ. μὲ ὑδατίνας γραμμάς, γράμματα C L καὶ λέοντα. Ἀποτετμημένον

τμήμα κάτω δεξιά τοῦ πρώτου φύλλου. Ἐπί τοῦ πρὸς φακέλλωσιν τμήματος τοῦ δευτέρου φύλλου : «τῷ πανιερωτάτῳ καὶ ἐν χ(ριστ)ῷ μοι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ λίαν περιποθήτῳ ἀγίῳ Κρήτης, κυρίῳ μαξίμῳ, ἀσπασίως». Περιαιτέρω : 1796. Σφραγίς ἐπ' ἐρυθροῦ ἰσπανικοῦ κηροῦ παριστώσα οἰκόσημον, ἐπιστεφόμενον μὲ σταυροφόρον σφαῖραν καὶ πλαισιούμενον ὑπὸ δύο ἐπόπων καὶ μὲ τὰ γράμματα ΗΡ ΚΛ Μ Λ (Ἡρακλείας Μελέτιος). Κατάστασις διατηρήσεως καλή. Τὸ κείμενον ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος μὲ ὑστερόγραφον κάτω ἀριστερὰ διὰ τῆς αὐτῆς χειρός. Ἐσώκλειστον χωριστὸν σημείωμα ἐπὶ γωνιώδους τεμαχίου χάρτου, μὲ τὸν λογαριασμὸν τοῦ ὀφειλομένου διὰ τὴν εἰσφορὰν ποσοῦ.

τὴν περιπόθητόν μοι πανιερότητά της ἀδελφικῶς ἐν Κ(υρί)ῳ κατασπάζομαι.

† ἀγκαλὰ καὶ προλαβόντως ἔγραψα τῇ πανιερότητί της ἄπαξ καὶ δις ἐξότου | ἐπανέκαμψα εἰς βασιλεύουσαν, μὲ ὄλον τοῦτο δὲν λείπω καὶ ἤδη πλοίου, | διὰ τὰ αὐτόθι ἐπιτυχῶν γράφειν νὰ ἐρωτήσω τὰ τῆς ἐφετιῆς μοι ὑγείας της. | καὶ ἐπομένως νὰ τῇ δηλοποιήσω, διτι κατὰ τὰς προλαβούσας π(ατ)ριαρχι | κὰς καὶ συνοδικὰς ἐπιστολὰς ὅπου τῇ ἐπέμφθησαν παρὰ τῆς τυπογραφίας | τοῦ πατριαρχείου, ἰδοὺ ἤδη πέμπονται εἰς τὰ αὐτόθι χίλια ἄλφα | βητάρια μετὰ τῆς περικλειομένης πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς. ἄπερ | λαμβάνουσα, ἅς τὰ διανείμῃ πρὸς τοὺς ἐν ἀπάσῃ τῇ ἐπαρχίᾳ | της βιβλιοπώλους ὡς διορίζεται. τῇ δηλοποιῶ προσέτι, διτι ἐπειδὴ ἐδόθησαν παρὰ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καθ' ὑψηλὴν προσταγὴν μελάχη | δες εἰς τὸν βασιλικὸν τερσανά, διωρίσθημεν ἅπαντες νὰ δώσωμεν | ἀναλόγως. δι' δ κατὰ συνοδικὴν ἀπόφασιν τῇ περικλείομεν τὸ παρὸν σημεί | ωμα νὰ παραλάβῃ καὶ παρὰ τῶν ὑπ' αὐτὴν συναδελφῶν ἐπισκόπων | τὴν σημειουμένην ποσότητα μὲ πρῶτον, καὶ ἀνυπερθέτως νὰ μᾶς τὰ ἕξα | ποστειίλῃ. ταῦτα καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀδελφικῶς. καὶ τὰ ἔτη της εἶησαν | θεόθεν πλεῖστα καὶ πανευτυχῆ :

αψῆη νοεμβρίου κδη :

τῆς πανιερότητός της.

ἐν χ(ριστ)ῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ ὄλως

Ἡρακλείας μελέτιος

δι' ὅσα ἀδελφὲ τὴν προσ | διώρισεν ἡ ἐκκλησία ἅς μὴν | ἀμελήσῃ. ἀλλὰ νὰ τὰ ἐκτελέσῃ | μετὰ πάσης τῆς ὀφειλομένης εὐ | πειθείας ἐπειδὴ καὶ εἶναι δίκαια | πάντα τῆς ἐκκλησίας. εἶπε καὶ τὸν | ἅγιον αὐλοποτάμου νὰ φροντίσῃ διὰ | τὰ διάφορά του, ὡσὰν ὅπου διὰ τὴν θεοφι | λίαν του πόλιτζαν δὲν εὐρίσκω.

τὰ συνοδικῶς διορισθέντα δοθῆναι ἔνεκα μελά | χηδων παρὰ τοῦ ἁγίου
Κρήτης καὶ τῶν ἐπισκόπων του,

γρόσια

- 40 : Κρήτης
 20 : Κνωσοῦ
 20 : Ἀρκαδίας
 20 : Χερσόνησου
 10 : Ἀύλοποτάμου
 20 : Ρεθύμνης
 20 : Κυδωνίας
 15 : Λάμπης
 15 : Πέτρας
 15 : Σιτείας
 15 : Ἱεροῦ
 15 : Κισσάμου

225

† Ο ΛΑΜΠΗΣ & ΣΦΑΚΙΩΝ
 ΕΥΜΕΝΙΟΣ ΦΑΝΟΥΡΑΚΗΣ